UNIWERSYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
WYDZIAŁ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZY
SZKOŁA NAUK ŚCISŁYCH

Egzamin z przedmiotu: BADANIA OPERACYJNE

27-02-2007

1 Zadania

Zadanie 1.1.
Dla następującego zadania dualnego znajdź zadanie pierwotne. Znalezione zadanie pierwotne rozwiąż używając metody sympleks i zweryfikuj znalezione rozwiązanie przy użyciu metody graficznej.

$$\min_{w_i} z = -3w_1 + 24w_2 + 2w_3$$

przy ograniczeniach:

$$\begin{array}{rrrcr} -3w_1 & +6w_2 & +w_3 & \geqslant & 4 \\ w_1 & -4w_2 & +w_3 & \leqslant & -2 \end{array}$$
$$\forall i \; w_i \geqslant 0$$

2 Test

Zadanie 2.1.
Korzystając z metody graficznej określ, dla jakich wartości parametru $\alpha \in \mathbb{R}$ następujące zagadnienie programowania liniowego

$$\max f(x) = 4x_1 + \alpha x_2$$

przy ograniczeniach

$$\begin{array}{rrcl} -x_1 & +1x_2 & \leqslant & 4 \\ 2x_1 & +3x_2 & \geqslant & 6 \end{array}$$

$$x_i \geqslant 0, \ i = 1, 2$$

nie posiada skończonego rozwiązania optymalnego.

Zadanie 2.2.
Dla następującego układu równań znaleźć jedno rozwiązanie bazowe dopuszczalne, jedno bazowe rozwiązanie niedopuszczalne i jedno zdegenerowane rozwiązanie bazowe dopuszczalne.

$$\begin{array}{rrrrcl} x_1 & +2x_2 & +3x_3 & -5x_4 & = & 2 \\ -x_1 & +7x_2 & +6x_3 & -8x_4 & = & 4 \end{array}$$

Zadanie 2.3.
Pewna studentka ma do zdania 3 egzaminy w sesji w trzech terminach: zerowym, pierwszym i drugim. W każdym z tych terminów może ona zdać jeden, dwa lub trzy egzaminy, bądź nie podchodzić do żadnego z nich (nie tracąc wtedy czasu na naukę).

- Ponieważ nauka do terminu zerowego jest przeplatana zajęciami, aby zdać wszystkie trzy egzaminy w tym terminie, studentka potrzebuje 18 dni nauki. Aby zdać dwa egzaminy — 10 dni nauki, aby zdać tylko jeden wystarczą 3 dni nauki.
- Podczas nauki do terminu pierwszego nie ma już zajęć, więc aby zdać trzy egzaminy studentka potrzebuje 15 dni nauki, do zdania dwóch już tylko 6 dni, a aby zdać jeden wystarczą 2 dni.
- W sesji poprawkowej (termin drugi) studentka będzie rozleniwiona i nauka do każdego z egzaminów pochłonie jej aż 7 dni (a więc aby zdać jeden, dwa lub trzy egzaminy będzie potrzebować odpowiednio 7, 14 i 21 dni nauki).

Ile egzaminów w każdym z terminów powinna zdać studentka, aby jak najmniej czasu poświęcić na naukę i zdać wszystkie egzaminy? Odpowiedź znajdź przy pomocy algorytmu programowania dynamicznego.

3 Rozwiązania

Rozwiązanie zadania 1

Rozwiązanie
Zadanie po przekształceniu do zadania dualnego jest następujące

$$\max_{x_i} z = 4x_1 + 2x_2$$

przy ograniczeniach:

$$\begin{array}{rrcr} 3x_1 & +1x_2 & \geqslant & 3 \\ 6x_1 & +4x_2 & \leqslant & 24 \\ 1x_1 & -1x_2 & \leqslant & 2 \end{array}$$
$$\forall i \; x_i \geqslant 0$$

Sprowadzamy zadanie do postaci standardowej i otrzymujemy

$$\min_{x_i} z = -4x_1 - 2x_2 + 0x_3 + 0x_4 + 0x_5$$

przy ograniczeniach:

$$\begin{array}{rrrrrcr} 3x_1 & +1x_2 & -1x_3 & & & = & 3 \\ 6x_1 & +4x_2 & & +1x_4 & & = & 24 \\ 1x_1 & -1x_2 & & & +1x_5 & = & 2 \end{array}$$
$$\forall i \; x_i \geqslant 0$$

Po dodaniu zmiennych sztucznych otrzymujemy

$$\min_{x_i} z = -4x_1 - 2x_2 + 0x_3 + 0x_4 + 0x_5 + wx_6$$

przy ograniczeniach:

$$\begin{array}{rrrrrrcr} 3x_1 & +1x_2 & -1x_3 & & & +1x_6 & = & 3 \\ 6x_1 & +4x_2 & & +1x_4 & & & = & 24 \\ 1x_1 & -1x_2 & & & +1x_5 & & = & 2 \end{array}$$
$$\forall i \; x_i \geqslant 0$$

Przechodzimy do rozwiązania metodą sympleks

KROK I Tablica początkowa metody sympleks

				-4	-2	0	0	0	w
i	BAZA	c	P_0	P_1	P_2	P_3	P_4	P_5	P_6
1	P_6	w	3	$\boxed{3}$	1	-1	0	0	1
2	P_4	0	24	6	4	0	1	0	0
3	P_5	0	2	1	-1	0	0	1	0
4	$z_j - c_j$		0	4	2	0	0	0	0
5			3	3	1	-1	0	0	0

KROK II Kolejna tablica sympleks wygląda następująco

				-4	-2	0	0	0
i	BAZA	c	P_0	P_1	P_2	P_3	P_4	P_5
1	P_1	-4	1	1	$\frac{1}{3}$	$-\frac{1}{3}$	0	0
2	P_4	0	18	0	2	2	1	0
3	P_5	0	1	0	$-\frac{4}{3}$	$\boxed{\frac{1}{3}}$	0	1
4	$z_j - c_j$		-4	0	$\frac{2}{3}$	$\frac{4}{3}$	0	0

Krok III Kolejna tablica sympleks wygląda następująco

				-4	-2	0	0	0
i	Baza	c	P_0	P_1	P_2	P_3	P_4	P_5
1	P_1	-4	2	1	-1	0	0	1
2	P_4	0	12	0	$\boxed{10}$	0	1	-6
3	P_3	0	3	0	-4	1	0	3
4	$z_j - c_j$		-8	0	6	0	0	-4

Krok IV Kolejna tablica sympleks wygląda następująco

				-4	-2	0	0	0
i	Baza	c	P_0	P_1	P_2	P_3	P_4	P_5
1	P_1	-4	$\frac{16}{5}$	1	0	0	$\frac{1}{10}$	$\frac{2}{5}$
2	P_2	-2	$\frac{6}{5}$	0	1	0	$\frac{1}{10}$	$-\frac{3}{5}$
3	P_3	0	$\frac{39}{5}$	0	0	1	$\frac{2}{5}$	$\frac{3}{5}$
4	$z_j - c_j$		$-\frac{76}{5}$	0	0	0	$-\frac{3}{5}$	$-\frac{2}{5}$

STOP – Znaleziono rozwiązanie optymalne

Odpowiedź

Rozwiązaniem zadania jest punkt $\hat{x} = \begin{bmatrix} \frac{16}{5} & \frac{6}{5} \end{bmatrix}^T$. Natomiast optymalna wartość funkcji celu to $c^T\hat{x} = \frac{76}{5}$.